

Po uchwaleniu konstytucji w 1992 r. administracja na szczeblu prowincji, powiatu i gmin stała się bardziej niezależna od administracji rządowej. W przeciwieństwie do organizacji wewnętrznej KPW, jednolitej z góry na dół, od 1992 r. komitety ludowe *uy ban nhan dan*, zajmujące się administrowaniem są wybierane przez rady ludowe *hoi dong nhan dan*, i nie podlegają rządowi. Prezes Rady Ministrów nie może odwołać np. wojewody. Sytuacja ta doprowadziła do pewnych uchybień, mających poważne skutki społeczne. Niezależność kompetencyjna zezwalała aparatczykom niższego szczebla, szczególnie we władzach gmin, na dowolne wprowadzanie rozmaitych podatków i opłat lokalnych, co spotkało się z ostrą reakcją chłopów. Od maja do lipca 1997 r. tysiące mieszkańców wsi w prowincji Thai Binh na północy kraju wszczęło masowy ruch protestacyjny przeciwko ok. 30 rodzajom opłat ustalonych przez władze powiatów i gmin²⁵.

Ponieważ sprawa własności gruntów nie jest rozstrzygnięta, rynek nieruchomości w miastach pozostaje ożywiony od początku lat 90-ych, a w regionach wiejskich dochodzi na tym tle do konfliktów. W marcu 1996 r. w prowincji Ha Tay, niedaleko stolicy Hanoi, spór o ziemię zabraną przez państwo w celu budowy pól golfowych w joint-venture z inwestorem południowokoreańskim, spowodował krwawe zamieszki między chłopami broniącymi ziemi a jednostkami MSW i MON²⁶. W zasadzie państwo wypłaca odszkodowania za zabrane grunty uprawne czy użytkowe należące do osób prywatnych, jednak prawo zakłada nierówność stron i prowadzi do niezadowolających rozwiązań.

Podsumowując bilans reformy rolnictwa w okresie 1980-1995 r. należy stwierdzić, że dzięki dekoloktywizacji spółdzielni produkcyjnych, liberalizacji cen i polityki rolnej państwa rolnictwo wietnamskie powróciło do normalności i zaczęło się rozwijać. Uchwalenie prawa gruntowego i szeregu ustaw regulujących obrót towarowy w gospodarce rynkowej — ok. 100 ustaw i aktów prawnych w randze ustawy w okresie 1987-1995 r. — zapewniło rolnictwu pewien kształt prawny niezbędny dla dalszego rozwoju. Jednak niejasności dotyczące tytułu własności gruntów, brak kadry menedżerów, słabe inwestycje krajowe i zagraniczne mogą na dłuższą metę zahamować modernizację tego sektora a w najbliższym czasie rodzić napięcia i konflikty o daleko idących skutkach społeczno-politycznych.

²⁵ Vietnam Dan chu Magazine, (Paris), 1997 nr 12, s. 12.

²⁶ Dien Dan Forum Magazine, 1996, nr 7.

Florian Buks

WYBORY DO WŁADZ LOKALNYCH TAJWANU

Wybory do władz lokalnych na Wyspie, które odbyły się 29 listopada 1997 r. przyniosły zwycięstwo Demokratycznej Partii Rozwoju (DPP). Jest to wydarzenie bez precedensu, albowiem po raz pierwszy wygrała je partia opozycyjna, przełamując jednopartyjny monopol, wciąż trwający mimo dziesięcioletniego już okresu demokratyzacji. Wyniki wyborów są odzwierciedleniem nastroju jaki panuje od dłuższego czasu w społeczności tajwańskiej; narastające niezadowolenie z rządów Kuomintangu (KMT), pogarszająca się stopa życiowa warstwy średniej i najniższej zarabiającej, bogacenie się wysokich urzędników KMT, korupcja, wzrost przestępczości, obawy części społeczeństwa przed zjednoczeniem z kontynentem.

Najwięcej, bo 12 na 23 urzędy we władzach lokalnych zdobyła DPP. Kuomintang zwyciężył w 8 powiatach, co uważa się za wielką przegraną, niezależni zaś zdobyli 3 powiaty. Procentowo wyniki przedstawiają się następująco: 43,67% głosów na DPP, 42,1% na KMT.

Z pierwszych komentarzy wynika, że przegrana KMT jest zapowiedzią znaczących zmian na Tajwanie. Wybory wykazały rosnącą dojrzałość 11-letniej DPP. Członkowie KMT domagają się rezygnacji prezydenta Lee Teng-hui z funkcji przewodniczącego KMT, zwłaszcza że sekretarz generalny KMT Wu Poh-hsiung podał się już do dymisji. Dymisja została przyjęta i na jego miejsce wybrano wicepremiera John'a Changa, do niedawna ministra spraw zagranicznych Tajwanu. Gubernator prowincji Tajwan James Soong nawołuje do reform w łonie KMT.

Giełda zareagowała na wynik wyborów spadkiem. Są głosy, że zwycięstwo DPP może stworzyć trudności w kontynuowaniu kontaktów przez Cieśninę (DPP optuje za niepodległością Tajwanu). Premier W. Siew ostrzega partię przed próbami konfrontacji i zapowiada zmiany w rządzie. Przeciwnicy DPP podnoszą głosy, że zwycięstwo może w krótkim czasie zniszczyć rynek i gospodarkę Tajwanu. Natomiast minister P.K. Chiang,

przewodniczący Komisji Planowania i Rozwoju Gospodarczego, w wypowiedzi dla *The China Post* z 2.12.97 r. uważa, że „silna i stabilna gospodarka, dalszy jej rozwój leżą w interesie KMT i DPP”. Przewodniczący DPP Hsu Hsin-liang i burmistrz Tajpej Chen-Shui-bien zapowiadają współpracę z KMT dla rozwoju i budowy silnego Tajwanu. Z kolei Pekin zdecydowanie podkreśla swoje „nie” w stosunku do DPP i jej skłonności ku niepodległości Tajwanu.

STATYSTYKA

Kraje i terytoria regionu Azji Pacyfiku
(obszar i podstawowe dane demograficzne)

Lp	Kraje i terytoria	Obszar tys. km ²	Ludność w tys. 1996	Gęstość zaludnienia na km ²	Przyrost naturalny 1990-1995 %	Śmiertelność niemowląt na 1000
1.	Australia	7.741,2	18.289	2,4	1,1	6
2.	Brunei	5,8	300	51,7	2,4	9
3.	Chiny	9.561,0	1.232.083	129	1,1	34
4.	Chiny-Tajpej (Tajwan)	36,0	21450	596	0,9	5,5
5.	Hongkong ^{a)}	1,1	6.311	5.737	1,6	5
6.	Filipiny	300,0	71.900	240	2,7	43
7.	Indonezja	1.919,4	197.612	103	1,5	39
8.	Japonia	377,8	125.760	333	0,3	4
9.	Kambodża	181,0	10.273	56,7	2,8	108
10.	KRL-D	120,5	23.975 ^{b)}	199	1,9	26
11.	Rep. Korei	99,3	42.545	459	0,9	10
12.	Laos	236,8	5.035	21,3	0,3	90
13.	Makau	0,02	440	22.000	4,4	7
14.	Malezja	329,8	20.581	62,4	2,5	12
15.	Myanmar	676,6	45.920	67,9	2,1	83
16.	Nowa Zelandia	270,5	3.570	13,2	0,1	7
17.	Papua Nowa Gwinea	462,8	4.400	9,5	1,9	64
18.	Singapur	0,6	3.044	5.073	0,2	4
19.	Tajlandia	513,1	60.003	117	1,4	38
20.	Wietnam	331,7	75.181	227	2,4	41
	Razem	23.165,0	1.968.672			
	Udział w świecie	17,1%	34,1%			

a) od 01.07.1997 — Specjalny Region Autonomiczny ChRL;

b) 1995.

Zródło: *Rocznik statystyczny GUS*, 1997, s. 566,569-71; *UN, Population and Vital Statistics Report*, 1997, nr 4, s. 9-14; *UN Demographic Yearbook*, 1995, s. 134, 136; *World Bank Atlas*, 1997, s. 16-17.

Oprac. Władysław Góralski

Kraje i terytoria regionu Azji Pacyfiku
(dochód narodowy brutto GNP i handel zagraniczny)

Lp	Kraje i terytoria	GNP 1995			Handel zagraniczny mld dolarów 1996	
		Globalny mld dol.	per capita dol.	per capita dol. wg PPP ^{a)}	Eksport	Import
1.	Australia	337,9	18.720	18.940	60,9	67,7
2.	Brunei	4,7 ^{e)}	15.600 ^{e)}	d)	2,3	4,7
3.	ChRL	774,9	620	2.920	151,1	138,8
4.	Chiny-Tajpej (Tajwan)	240,9 ^{e)}	11.597 ^{c)}	d)	115,9	101,3
5.	Hongkong ^{b)}	142,3	22.290	22.950	180,2	198,5
6.	Filipiny	71,9	1.050	2.850	20,5	31,7
7.	Indonezja	190,1	980	3800	48,1	42,9
8.	Japonia	4.963,6	39.640	22.110	411,2	349,5
9.	Kambodża	2,7	270	d)	0,3	1,7
10.	KRL-D	21,1 ^{e)}	885 ^{e)}	d)	0,6 ^{e)}	1,9 ^{e)}
11.	Rep. Korei	435,1	9.700	11.450	130,5	150,3
12.	Laos	1,7	350	d)	0,3	0,6
13.	Makau	7,5 ^{e)}	17045 ^{e)}	d)	1,97	1,9
14.	Malezja	78,3	3890	9020	78,2	77,8
15.	Myanmar	35,1 ^{e)}	764 ^{e)}	d)	1,3	2,5
16.	Nowa Zelandia	51,6	14340	16360	14,3	14,7
17.	Papua Nowa Gwinea	4,9	1160	2420	2,6	1,7
18.	Singapur	79,8	26730	22770	125,1	131,5
19.	Tajlandia	159,6	2740	7540	55,8	73,5
20.	Wietnam	17,6	240	d)	6,9	13,7
	Razem	7,621,3			1,408,2	1,406,4
	Udział w świecie	27,5%			26,7%	26,9%

a) PPP — Purchasing power parity (przelicznik wg realnej siły nabywczej), obliczony przez Bank Światowy;

b) od 01.07.1997 Specjalny Region Autonomiczny ChRL;

c) dane wg źródeł nieoficjalnych;

d) brak danych;

e) dane nieoficjalne za 1995 r.

Źródło: GNP — *World Bank Atlas*, Washington, 1997, s. 11, 36-37; Handel — *IMF Direction of Trade Statistics, Yearbook*, 1997, s. 3-5.

Oprac. Władysław Góralski

Handel Tajwanu z krajami Europy Środkowej i Wschodniej
styczeń-październik 1997, w milionach USD

Kraj	Eksport	Import	Obroty ogółem	% obrotów	Dynamika zmian w por. z odpowiednim okresem 1996 r. w %
EUROPA ogółem	14.851,5	17.419,5	32.271,0	100,0	8,2
EUROPA Środk. i Wsch.	436,5	303,8	740,3	2,3	10,6
Polska	207,6	155,5	363,1	1,1	10,6
Węgry	111,0	49,3	160,3	0,5	60,6
Czechy	61,0	45,6	106,6	0,3	-23,9
Rumunia	18,5	27,0	45,5	0,1	37,0
Słowacja	14,0	7,7	21,7	0,1	-14,6
Bułgaria	7,3	12,2	19,5	0,1	-13,3
była Jugosławia	8,5	1,1	9,6	0,0	7,9
były ZSRR	175,7	1.381,1	1.556,8	4,8	24,7
Rosja	134,1	1.042,9	1.177,0	3,6	16,9
Ukraina	15,1	249,7	264,8	0,8	95,0
Uzbekistan	1,5	26,4	27,9	0,1	-52,2
Białoruś	6,3	20,5	26,8	0,1	415,4
Moldawia	0,3	19,7	20,0	0,1	9900,0
Łotwa	5,7	6,5	12,2	0,0	-20,3
Litwa	5,6	3,7	9,3	0,0	43,1
Kazachstan	0,9	7,2	8,1	0,0	-29,6
Estonia	5,7	1,0	6,7	0,0	48,9

Źródło: Biuletyn Euro-Asia Trade Organization, 14.11.1997, s. 4-5.

